

Proměny názorů rodičů na vzdělávání

Report z longitudinálního výzkumu o vzdělávání

2009 - prosinec 2019 – červen 2020

Václav Korbel (IDEA a PAQ), Michal Kunc (PAQ) a Daniel Prokop (PAQ)
24. 8. 2020

Obsah reportu

	Strana
O projektu	3
1. Aspirace rodičů	6
2. ICT v domácnostech	9
3. Konflikty v rodinách	12
4. Cíle vzdělávání	15
5. Ideální škola	17
6. Hodnocení kvality základního vzdělávání v ČR	21

O projektu

Výzkum a jeho účel:

Data z této zprávy pocházejí z výzkumného projektu, na kterém se podílí iniciativa IDEA antiCovid-19, společnost PAQ Research, společnost EDUin, data sbírá agentura STEM/MARK, projekt financuje Nadace České spořitelny.

Cílem našeho longitudinálního výzkumu je shromáždit data o tom, jak se rodičům mění vnímání a názory na vzdělávání v České republice, a to hlavně kvůli pandemii COVID-19, která donutila školy během druhého pololetí 2019/2020 vzdělávat děti na dálku.

Longitudinální výzkum bude obsahovat 5 vln, tento report ukazuje výsledky prvních čtyř vln. První vlna proběhla v roce 2009 (N=582), druhá vlna v prosinci 2019 (N=849). Třetí byla realizovaná mezi 14. – 21. dubnem 2020, kdy bylo osloveno 1121 respondentů, od kterých jsme získali 741 odpovědí (návratnost 66 %). Čtvrtá vlna byla realizována mezi 17. – 26. červnem. Osloveno bylo 741 respondentů a získáno 571 odpovědí (návratnost 77%).

Spolupráce:

Tento report zpracoval Václav Korbel (IDEA a PAQ), Michal Kunc (PAQ) a Daniel Prokop (PAQ), konzultaci k obsahu poskytli Karel Gargulák (EDUin).

Vedení výzkumu, analýzy

Analýzy a zpracování dat

Sběr dat na panelu ČNP

Design první vlny šetření, konzultace obsahu dalších vln

Financování projektu

Metodika výzkumu

Vzorek, datum sběru a obsah vln:

První vlna (2009)

- Osloven vzorek N=582
- Názory na cíle vzdělávání v ČR

Druhá vlna (dotazování prosinec 2019)

- Vzorek N=849 respondentů
- Názory rodičů na vzdělávání v ČR

Třetí vlna (dotazování 14. až 21. 4. 2020)

- Osloven vzorek N=1121 respondentů, 849 z první vlny
- Návratnost N=741 (562 z první vlny), 66% retence
- Průběh vzdělávání na dálku, názory na cíle vzdělávání v ČR, dopady pandemie na rodin

Čtvrtá vlna (dotazování 17. až 26. 6. 2020)

- Osloven vzorek N=741 respondentů z první vlny
- Návratnost N=571, 77% retence
- Názory na cíle vzdělávání v ČR, dopady pandemie na rodiny

Pátá vlna (předběžně plánovaná na druhou půli září 2020)

Sběr dat:

Sběr dat od druhé vlny realizuje STEM/MARK na Českém národním panelu, vlnu 1-2 na zadání EDUin, vlnu 3-5 na zadání Iniciativy IDEA antiCovid-19. Výzkum je kvótně reprezentativní pro populaci ČR, ale kvůli metodice se ho mohou účastnit jen respondenti s připojením k internetu. Online metodika sběru redukuje sociální desirabilitu, zvyšuje zastizitelnost typů populace a retenci.

Statistické odchylky:

Statistická odchylka u výsledků pro celý vzorek výzkumu (N=571) se pohybuje mezi +/- 5-10 p. b. V prezentaci interpretované statisticky významné rozdíly v grafech znázorňujeme hvězdičkou.

Reprezentativita:

Náš vzorek kopíruje složení populace rodičů z hlediska:

- pohlaví, vzdělání, ročníku dítěte (pásma 1-4, 5-8, 9), regionu

Rodiče odpovídali vždy za jedno ze svých dětí, které ve školním roce 2019/2020 navštěvovalo ZŠ. V případě, že měli dítě v 9. ročníku, odpovídali za toto dítě (vzorek pro 9. ročník nadhodnocen již v první vlně). Pokud měli více dětí navštěvující ZŠ a ani jedno v 9. ročníku, pak jim počítač náhodně vylosoval, za které dítě měli odpovídat.

Kvůli porovnatelnosti výsledků mezi vlnami byly respondenti osloveni stejným systémem. Oproti první vlně byly osloveni rodiče s žáky ve 4. a 8. třídě, kteří byli v první vlně vynecháni.

Interpretace výsledků:

Výsledky nelze interpretovat jako kauzální (příčinné) dopady pandemie. Jedná se navíc o názory rodičů, které nemusí přesně odrážet situaci ve vzdělávání na dálku. Přesnost závisí jak na subjektivním hodnocení rodiče, tak na míře zapojení do vzdělávání na dálku svého dítěte.

Hlavní zjištění

Během pandemie se snížily aspirace rodičů na vzdělání svých dětí. Pokles nastal především u vzdělanějších rodičů, kteří méně často chtějí, aby jejich dítě dokončilo vysokou školu. Pokles aspirací u vzdělanějších rodičů je negativní pro naplnění potenciálu dětí, nicméně z pohledu vzdělávacích nerovností je důležité, že pokles nenastal u méně vzdělaných rodin, ve kterých je už tak obtížné naplnit vzdělávací potenciál.

Karanténa a s ní spojené vzdělávání na dálku vedly u 20 - 30 % rodin k častějším konfliktům. Konflikty nastávaly častěji v rodinách s dětmi na prvním stupni ZŠ. To poukazuje na důležitost posílení sociálních služeb a podpůrných pozic ve školách (např. psycholog, sociální pedagog), které by měly pomáhat rodinám v složitých situacích.

Rodičům se příliš nezměnil pohled na cíle vzdělávání, stále nejvíce chtějí, aby děti uměly pracovat s informacemi a tvořit si vlastní názory. Rodiče nyní ale, patrně na základě zkušeností se vzděláváním na dálku, kladou větší důraz na obecné kompetence jako naučit žáky se soustředěně učit a systematicky poznávat nové věci.

Rodiče od ideální školy daleko více než před pandemií požadují partnerský přístup k žákům a rodičům.

1. Aspirace rodičů

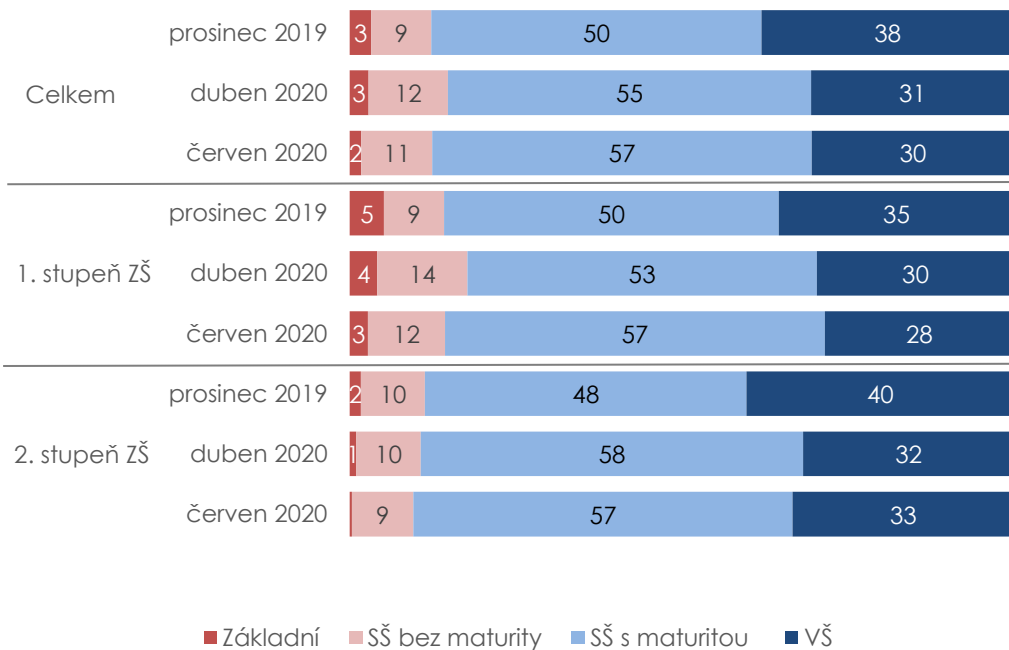
Během pandemie se snížily aspirace rodičů na vzdělání jejich dětí

Mezi prosincem 2019 a dubnem 2020 došlo mezi rodiči k poklesu aspirací ohledně úrovně vzdělání, kterou by chtěli, aby jejich dítě minimálně dosáhlo. 31 % rodičů oproti 38 % v prosinci 2019 chtělo, aby jejich dítě dosáhlo alespoň vysokoškolského vzdělání. Mezi dubnem a červnem 2020 pak nedošlo v aspiracích ke změně, na rozdíl od hodnocení kvality základního vzdělání. V červnu jen 30 % rodičů chtělo, aby jejich dítě dosáhlo alespoň vysokoškolského vzdělání. Rodiče častěji chtějí, aby jejich dítě dosáhlo alespoň střední školy s maturitou, nárůst nenastal u střední školy bez maturity.

Pokles aspirací ohledně vysokoškolského studia je podobný pro rodiče dětí na prvním i druhém stupni (statisticky významný ovšem pouze na 2. stupni). Zajímavé je, že v červnu 2020 má nižší procento rodičů aspirace, aby jejich dítě šlo studovat vysokou školu, než je současný počet míst na vysokých školách. Na ně nastupuje 40 - 50 % populačního ročníku.

Změny se nedají vysvětlit obavami z pandemie, ani jejich ekonomických dopadů. Respondenti s vysokými i nízkými obavami mají podobné posuny v aspiracích.

Minimálně kterého z následujících stupňů vzdělání byste chtěl/a, aby Vaše dítě v budoucnosti dosáhlo? (dělení podle úrovně vzdělání)

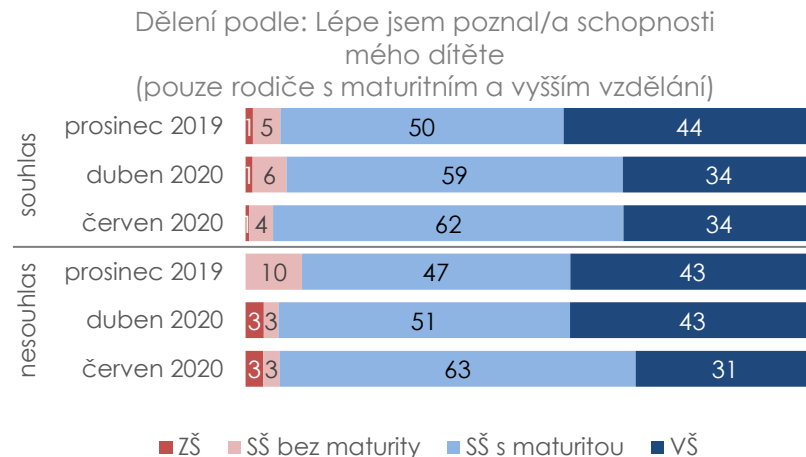
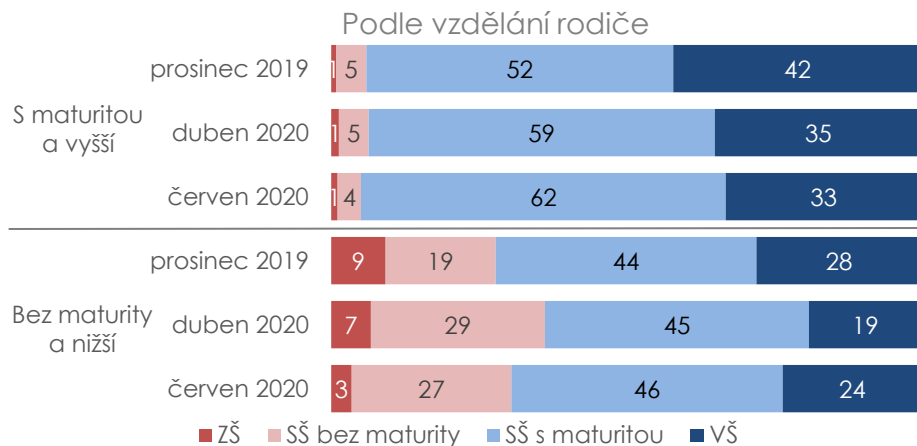
Větší pokles aspirací je u více vzdělaných rodičů

Výraznější pokles v aspiracích rodičů je u těch s vyšším než maturitním vzděláním (9 p.b.), než u rodičů s nižším než maturitním vzděláním (4 p.b.). U rodičů s nižším než maturitním vzděláním je nárůst tendencí, aby jejich dítě dokončilo střední školu bez maturity. To je ale částečně způsobeno zvýšením aspirací ze základního vzdělání.

Jedním z vysvětlení poklesu aspirací může být, že rodiče lépe poznali schopnosti svého dítěte. U rodičů s vyšším vzděláním byl skutečně výraznější posun mezi prosincem a dubnem u těch, kteří uvedli, že během vzdělávání na dálku lépe poznali schopnosti svého dítěte (10 p.b.). Na druhou stranu, u těch, kteří nesouhlasili, nastal podobný posun se zpožděním (u méně vzdělaných rodičů není dostatek pozorování na rozdělení do těchto kategorií).

Pokud změna v aspiracích povede k lepšímu výběru vzdělávací dráhy dětí, u kterých rodiče lépe poznali jejich schopnosti, může se jednat o pozitivní dopad. Je ale také možné, že může docházet k podceňování schopností dětí a nenaplnování vzdělávacího potenciálu. Pozitivní z pohledu vzdělávacích nerovností nicméně je, že k poklesu nedošlo u méně vzdělaných rodičů, kteří, jak některé studie naznačují ([Straková a Greger 2013](#)), měli již před pandemií nízké aspirace oproti více vzdělaným rodičům i vzhledem ke schopnostem jejich dětí.

Minimálně, kterého z následujících stupňů vzdělání byste chtěl/a, aby Vaše dítě v budoucnosti dosáhlo?

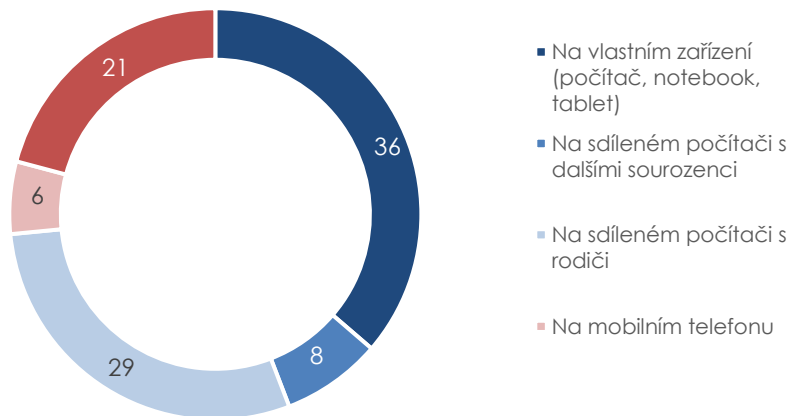
Zdroj: Proměny názorů rodičů na vzdělávání, Vlna 2, N=849, Vlna 3, N=741, Vlna 4, N=571. Lépe jsem poznal/a schopnosti mého dítěte – N=571 pro vlny 2-4. Souhlas = „určitě ano“ nebo „spíše ano“, nesouhlas = „určitě ne“ nebo „spíše ne“

2. ICT v domácnostech

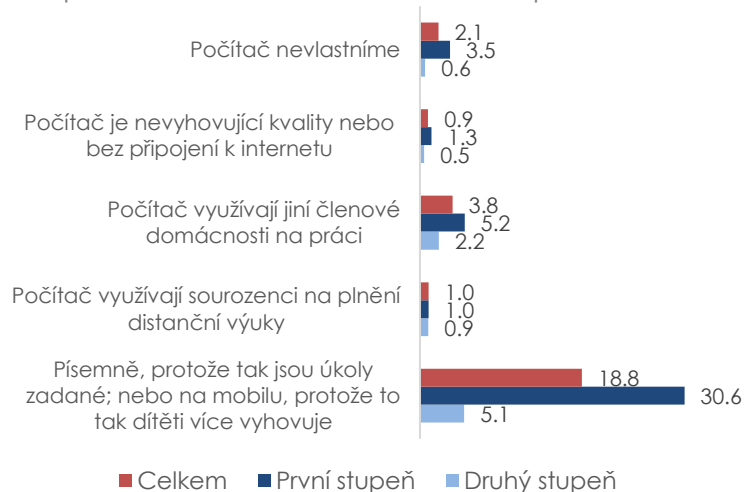
Zhruba 3 % dětí během vzdělávání na dálku nevladnila počítač nebo neměla kvalitní připojení

73 % dětí mělo v dubnu 2020 k dispozici vlastní nebo sdílený počítač nebo tablet, 6 % pak zpracovávalo úkoly na mobilním telefonu a 21 % rodičů uvedlo, že jejich dítě nepracovalo úkoly na elektronickém zařízení. Číslo žáků bez počítače by se mohlo zdát extrémně vysoké, nicméně větší část z nich tak činilo dobrovolně. Většinou se totiž jednalo o děti na první stupni, kterým víc vyhovovalo zpracovávat úkoly písemně. Bez vhodného zařízení nebo internetu byly 3 % žáků, dalších 4-5 % se k počítači nedostali vůbec nebo velmi málo kvůli využití v rodině. Procento mohlo být reálně vyšší, protože se do našeho sběru nedostali domácnosti bez přístupu k internetu. Podíl zhruba 3 % - 8 % žáků, kteří neměli dobrý přístup k technice, nebyl zanedbatelný a odpovídal odhadům před pandemií ([Federičová a Korbel 2020](#)), šetření ČŠZ z března odhadovalo tento podíl ještě vyšší.

Jakým způsobem dítě nejčastěji zpracovává úkoly?

Proč na mobilním telefonu nebo jiným způsobem? Procento ze všech respondentů

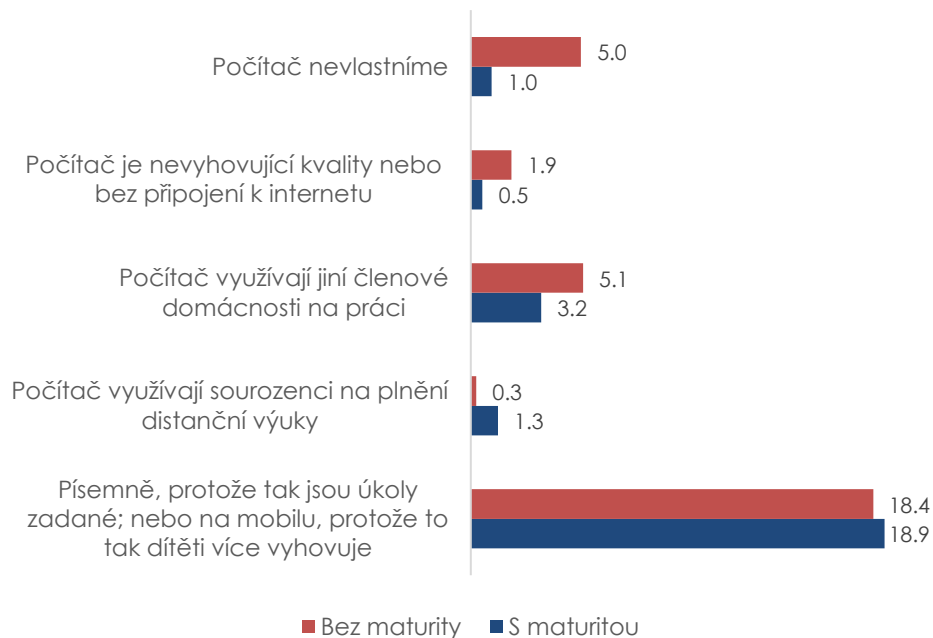

Děti méně vzdělaných rodičů častěji nevlastnily počítač, neměly kvalitní připojení k internetu nebo se k počítači v rodině nedostaly

Častěji neměly přístup k počítači děti méně vzdělaných rodičů. Zatímco děti rodičů s maturitou nevlastnily počítač pouze v 1 % případů, u rodičů bez maturity dosahoval tento podíl 5 %. Více bylo také dětí bez vyhovujícího počítače nebo připojení (1,9 % vs. 0,5 %), častěji se žáci méně vzdělaných rodičů nedostali k počítači kvůli pracovním povinnostem rodičů (5,1 % vs. 3,2 %).

Tato zjištění poukázaly na možné dopady vzdělávání na dálku na vzdělávací nerovnosti, jelikož děti méně vzdělaných rodičů byli častěji ohroženou skupinou, že se ke vzdálené výuce vůbec nedostanou. Proto je vhodné, že MŠMT chystá finanční podporu školám (přes 1 mld. Kč) na nákup ICT techniky, která by měla být k zapůjčení také žákům bez adekvátní techniky v případě nutnosti vzdělávání na dálku. Kromě toho je nutné podporovat vzdělávání pedagogů, aby nejenom uměli technologie využívat, ale také přizpůsobovat učební metody distančnímu vzdělávání a potřebám jednotlivých žáků. To se i podle odpovědí rodičů zdá být klíčové pro efektivní distanční vzdělávání.

Proč děti nezpracovávají úkoly na mobilním telefonu nebo jiným způsobem? Procento ze všech respondentů dle vzdělání rodiče

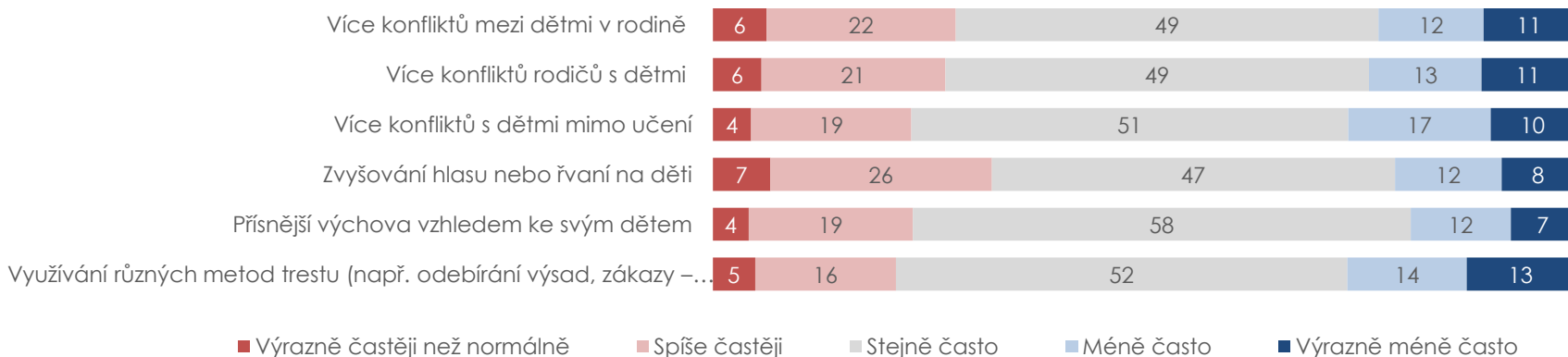
3. Konflikty v rodinách

Karanténa a s ní spojené vzdělávání na dálku vedly u 20 - 30 % rodin k častějším konfliktům

Karanténa spojená s dlouhodobou izolací a umocněná nutností vzdělávání na dálku může vést k nárůstu stresu a konfliktů v rodinách. V šetření jsme se ptali na šest otázek ohledně konfliktů v domácnostech. U všech šesti otázek 20 - 30 % respondentů uvedlo, že konflikty v rodině nastávaly častěji v době vzdělávání na dálku než před březnem 2020. Jelikož jsou otázky vysoce korelované (0,5-0,75), jedná se často o stejné rodiny, ve kterých docházelo k různým projevům konfliktů.

70 - 80 % respondentů nicméně uvedlo, že v rodině nebyly konflikty častější. Když vezmeme v potaz nárůst nejistoty a stresu spojeného s pandemií ([IDEA 2020](#)) a časovou náročnost pro rodiče, údaje se nemusí zdát na první pohled tak vysoké. Výsledky jsou také podobné s některými mezinárodními [šetřeními](#). Na druhou stranu, z dotazníkového šetření nelze jednoduše interpretovat uvedené hodnoty. Rodiče si buď nemusí plně svoje chování uvědomovat, anebo se k němu nechtějí přiznat. Zahraniční studie využívající data státních institucí (policie, sociální služby) a mobilní data ukazují nárůst špatného zacházení a týrání dětí v souvislosti s COVID-19 ([Bullinger a kol. 2020](#)). Zdá se to být částečně i proto, že některé případy nejsou včas odhaleny ve škole ([Cabrera-Hernandéz a Padilla-Romo 2020](#)). Proto se podívejme, v jakých typech rodin se zvýšení konfliktních situací vyskytovalo častěji.

Četnost konfliktů mezi rodiči a dětmi při vzdělávání na dálku.

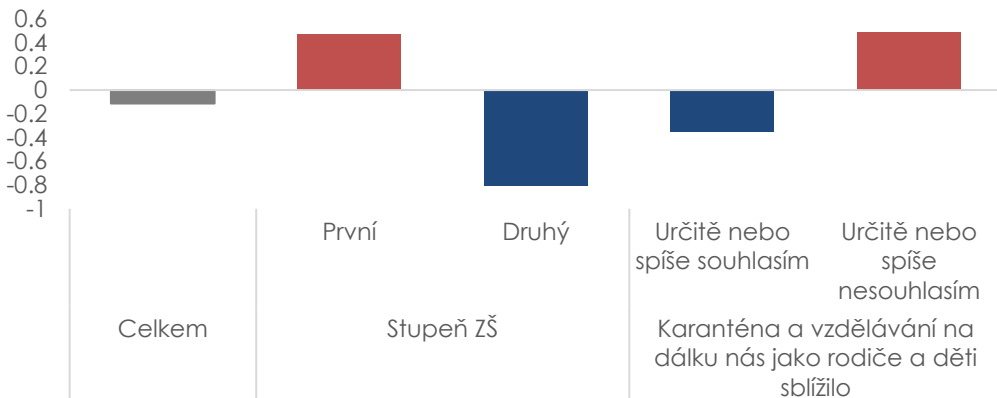

Konflikty nastávaly častěji v rodinách s dětmi na prvním stupni ZŠ

Nárůst konfliktů je výraznější u rodin s dětmi na první stupni. U dětí na druhém stupni nastal naopak poměrně výrazný pokles. Jedním z vysvětlení by mohlo být, že rodiče s dětmi na druhém stupni trávili méně času učením. To ale data nepotvrzují, protože nárůst (pokles) konfliktů reportují rodiče dětí z prvního (druhého) stupně, kteří se s dětmi každý den učili méně i více než dvě hodiny. Z pohledu nerovností ve vzdělávání je pozitivní, že jsme nenašli prakticky žádný rozdíl mezi dětmi z rodin, kde mají rodiče vyšší a nižší vzdělání. Budoucí výzkum by měl zkoumat, proč se zvýšilo množství konfliktů u rodičů mladších dětí a jestli to na rodiny a především děti má dlouhodobý dopad. Potvrzení, že náš index pravděpodobně měří změnu vztahové kvality v rodinách, ukazuje pravá část grafu. Četnost konfliktů se snížila u rodin, kde rodiče odpověděli, že je karanténa sblížila, a naopak zvýšila u rodin, kde došlo k opaku.

Jelikož je první stupeň ZŠ z psychologického vývoje stále citlivá doba, kdy se ještě vyvíjí kognice i emoční stránka dítěte, rozhodně existuje riziko dlouhodobých negativních následků na děti. Z pohledu vzdělávacích a sociálních politik je pak zásadní podpora podpůrných pozic a služeb, které pomáhají dětem ve škole (např. psycholog), ale také které pomáhají rodinám (OSPOD, sociální pedagog, neziskové organizace) ve spolupráci se školou.

Index konfliktů mezi rodiči a dětmi při vzdělávání na dálku
Rozdělení podle stupně vzdělávání a hodnocení soužití během karantény.

Zdroj: Proměny názorů rodičů na vzdělávání, Vlna 4, N=571.

Konstrukce indexu

- Z 6 otázek ohledně konfliktních situací v domácnostech je původní škála možností (výrazně častěji než normálně, spíše častěji, stejně často, méně často, výrazně méně často) převedena na 2 až -2 podle intenzity. Index je součtem ze všech šesti otázek, na které respondent odpovídal.
- Výčet otázek: Více konfliktů rodičů s dětmi, Více konfliktů s dětmi mimo učení, Zvyšování hlasu nebo řvaní na děti, Přísnější výchova vzhledem ke svým dětem Více konfliktů mezi dětmi v rodině, Využívání různých metod trestu (např. odebírání výsad, zákazy – televize, počítače, času venku).
- Hodnota index vyšší než 0 znamená nárůst konfliktů, hodnota menší než 0 snížení konfliktů.

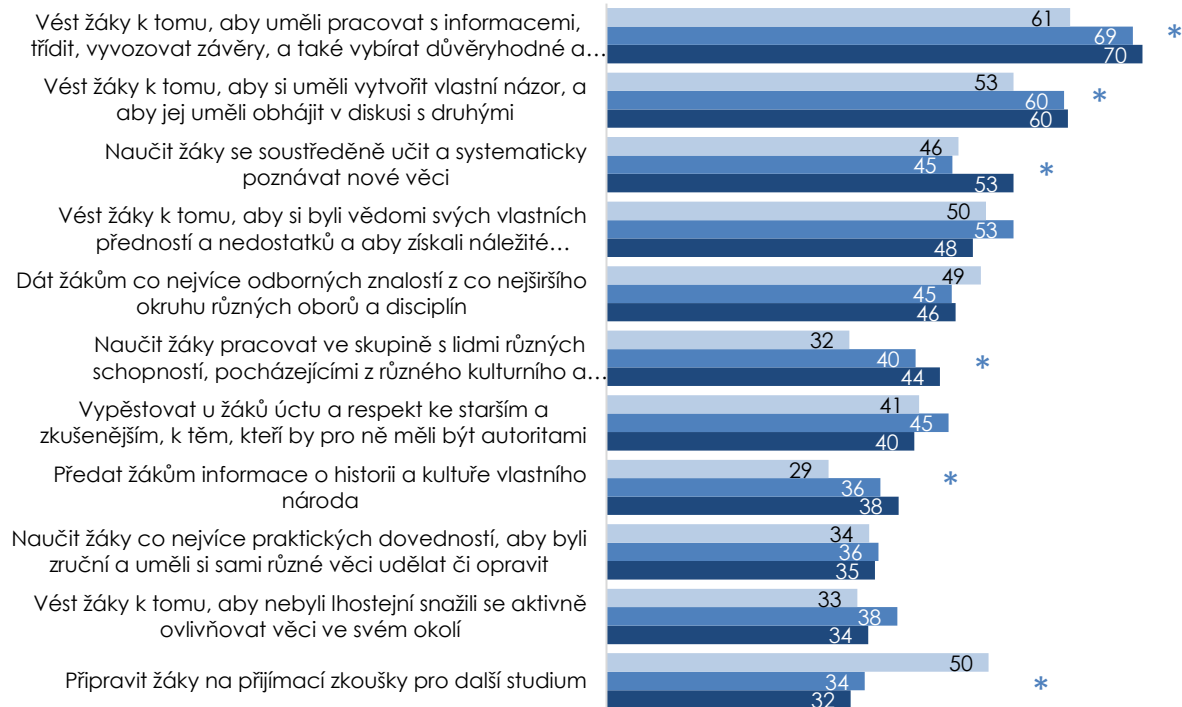
4. Cíle vzdělávání

Rodiče považují za nejdůležitější cíl vzdělávání vést žáky k práci s informacemi

Procento lidí, kteří do top 5 vybrali následující cíl

Nejdůležitější cíl z pohledu rodičů je vést žáky k práci s informacemi. Tento cíl uvedlo mezi 5 nejdůležitějšími z 11 celkových 70 % rodičů, a to ve všech třech zobrazených vlnách. Druhým nejdůležitějším cílem s podporou 60 % je vést žáky k tomu, aby si uměli vytvořit vlastní názor. Třetím nejdůležitějším v poslední vlně šetření (53 %) je naučit žáky se soustředěně učit a systematicky poznávat nové věci. Nejdůležitější cíle z pohledu rodičů se tedy zaměřují na obecné kompetence, které jim pomohou v dalším učení a v tvorbě vlastních názorů. Naopak mezi nejméně důležité cíle patří připravit žáky na přijímací zkoušky (32 %).

Výrazný nárůst v důležitosti od roku 2009 zaznamenaly především obecné, někdy označované jako „měkké“, kompetence – umět se učit, pracovat s informacemi a vytvářet si vlastní názor. Výrazný pokles (-18 p.b.) naopak zaznamenal cíl připravit děti na přijímací zkoušky pro další studium.

5. Ideální škola

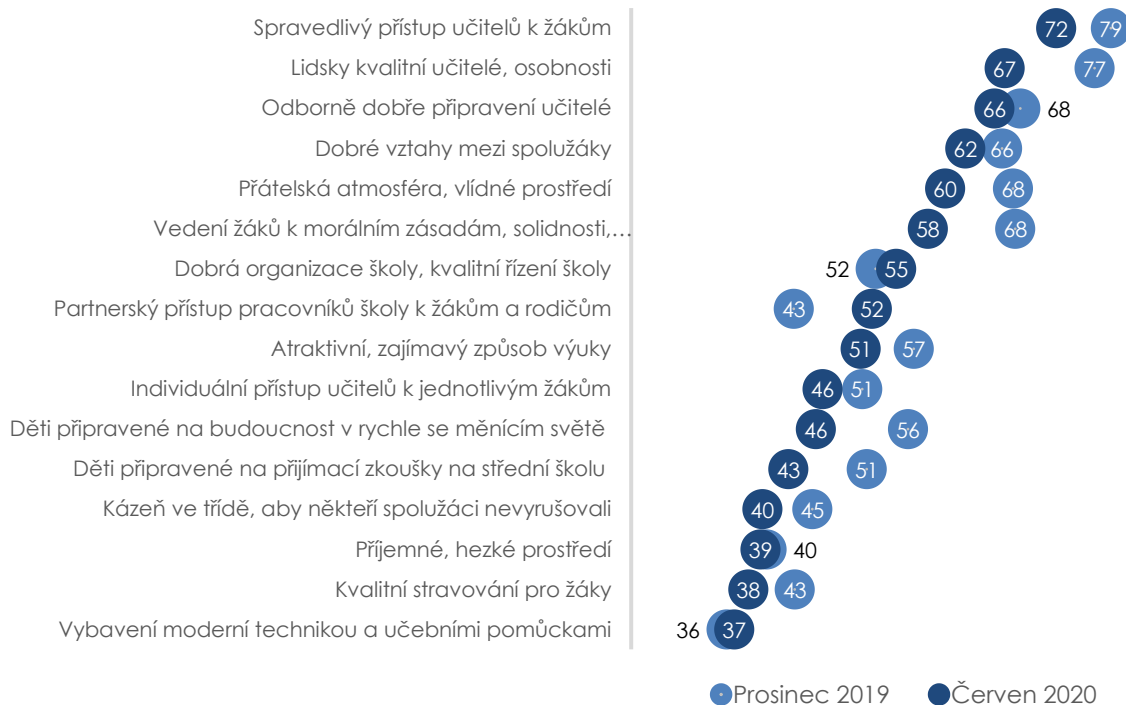
Rodiče od ideální školy vyžadují především kvalitní a charakterní učitele

Rodiče v prosinci 2019 i v červnu 2020 od ideální školy chtěli spravedlivý přístup učitelů k žákům (72 %), lidsky kvalitní učitele, osobnosti (67 %) a odborně dobře připravené učitele (66 %). Z odpovědí je zřejmé, že rodiče považují právě učitele za klíčové osoby ve vzdělávání jejich dětí. Teprve s o něco nižší podporou jsou vlastnosti směřující na žáky a obecnou atmosféru ve škole.

Prakticky všechny vlastnosti zaznamenaly mezi prosincem 2019 a červnem 2020 pokles v hodnocení „Velmi důležité“. Jedinou podstatnou výjimkou je „Partnerský přístup pracovníků školy k žákům a rodičům“ (posun z 43 % na 52 %). Tato vlastnost patrně byla z pohledu rodičů zásadní pro fungování vzdělávání na dálku. To odpovídá výsledkům z minulé vlny [šetření](#), kde spokojenost s výukou na dálku nejvíce souvisela s přístupem školy a pedagogů.

Mírný posun zaznamenala také „Dobrá organizace školy, kvalitní řízení školy“ (z 52 % na 55 %) a vybavení moderní technikou a učebními pomůckami (z 36 % na 37 %). Na druhou stranu vybavení moderní technikou i tak zůstává z pohledu rodičů jako jedna z nejméně podstatných vlastností ideální školy.

Vývoj důležitosti vlastností ideální ZŠ
(podíl respondentů s odpovědí „Velmi důležité“)

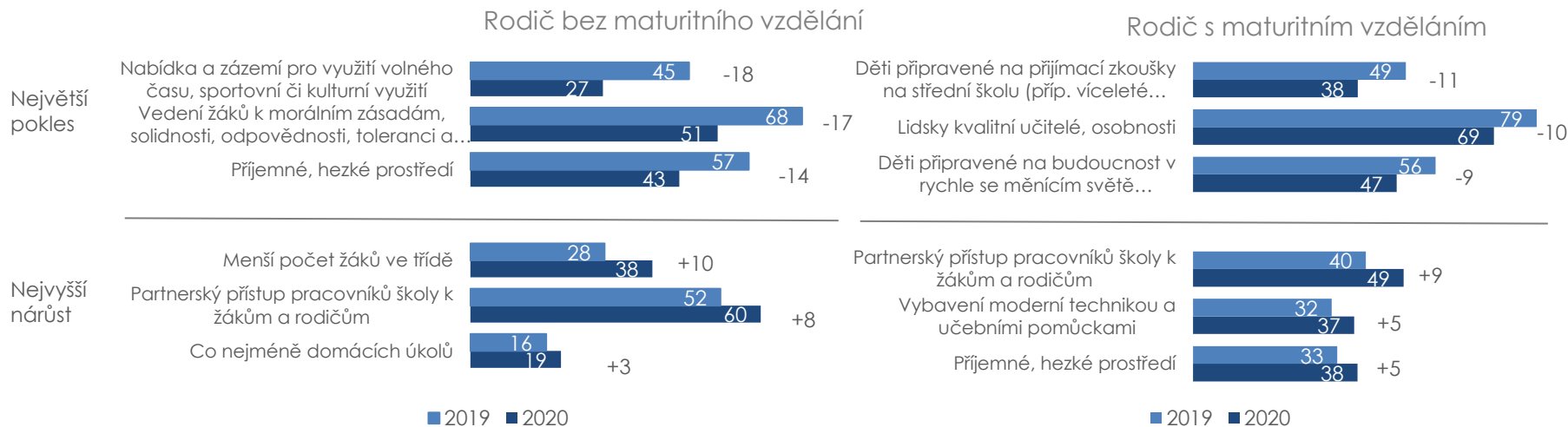

Nejvyšší nárůst ze všech vlastností ideální školy během pandemie zaznamenal „partnerský přístup školy k žákům a rodičům“

Nejvyšší nárůst zaznamenal u obou skupin rodičů partnerský přístup pracovníků školy k žákům a rodičům (+8, respektive +9 p.b.). U ostatních vlastností není shoda. Rodiče s nižším vzděláním si více cenní menšího počtu žáků ve třídě (+10) a méně domácích úkolů (+3), ale i přes posun se tyto vlastnosti neřadí mezi velmi důležité. U rodičů s vyšším vzděláním zaznamenalo nárůst vybavení moderní technikou (+5) a příjemné a hezké prostředí (+5).

Rodiče s nižším a vyšším vzděláním uvedli jiné vlastnosti, u kterých nastal výrazný pokles. U rodičů s nižším vzděláním obecně nastal větší pokles ve vlastnostech ideální školy. Největší pokles nastal u nabídky a zázemí pro využití volného času (-18), a překvapivě také u vedení žáků k morálním zásadám, solidnosti, odpovědnosti, toleranci a solidaritě (-17). U rodičů s vyšším vzděláním pak nastal pokles důležitosti v přípravě dětí na přijímací zkoušky na střední školu a v důležitosti lidsky kvalitních učitelů, osobností (-10).

Tři vlastnosti ideální školy s největším poklesem a nárůstem (podle vzdělání rodiče)

Ideální škola v posledním desetiletí. Od vybavení k učitelům a prostředí školy

Zvýšení důrazu rodičů na učitele, způsob výuky a prostředí školy lze dokumentovat již od roku 2009. Nejdůležitější vlastnosti v roce 2009 i 2019 byly směřovány na učitele – spravedlivý přístup, lidsky kvalitní učitele, osobnosti a odborně dobře připravení učitelé. Na druhou stranu, odbornost učitelů zaznamenala jeden z nejvyšších propadů (+9 p.b.). Výrazný posun v důležitosti je vidět také u přátelské atmosféry, vlnidného prostředí (+20 p.b.) a v individuálním přístupu učitelů k jednotlivým žákům (+ 13 p.b.).

Na druhou stranu nejvyšší pokles (-26 p.b.) je u vybavení moderní technikou a učebními pomůckami. Tento výrazný posun může být dán tím, že dnes už jsou učebny vybavenější, ale do také poklesem jistého techno-optimismu rodičů a vyšším důrazem na „měkké“ kvality školy a snížením důrazu na čistě výkonové zaměření vzdělávání.

Tento posun je zajímavý především z toho pohledu, že ani v červnu 2020 po několika měsících vzdělávání na dálku nevidí rodiče vybavení technikou jako zásadní. To může naznačovat, že technika není z pohledu rodičů klíčová sama o sobě, ale jde především o její využití učiteli.

Vývoj důležitosti vlastností ideální ZŠ (2009-2019)

6. Hodnocení kvality základního vzdělávání v ČR

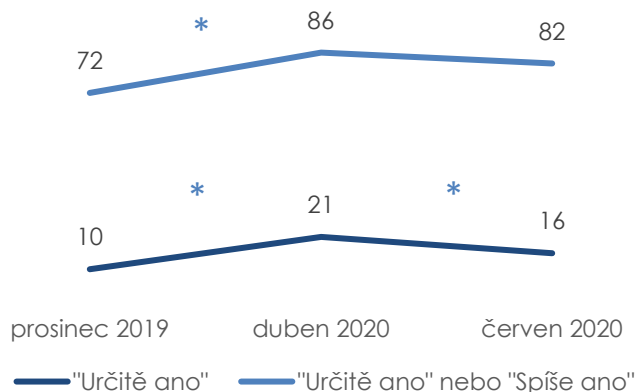
Vnímání základního školství rodiči se začátkem pandemie významně zvýšilo, ale postupně dochází k poklesu

Mezi prosincem 2019 a dubnem 2020 došlo k významnému nárůstu v procentu rodičů, kteří si myslí, že úroveň základního školství v ČR je dobrá (posun z 10 % na 21 %, kteří odpověděli „určitě ano“). Mezi dubnem a červnem 2020 nicméně nastal pokles zhruba o polovinu předchozího posunu (na 16 %). Podobný je pokles při sloučení odpovědí „určitě ano“ a „spíše ano“. Mezi dubnem a červnem tedy skutečně nastal nárůst podílu rodičů, kteří nejsou spokojeni se stavem základního školství v ČR. Podobnou křivku nárůstu oblíbenosti a pak částečného návratu k hodnotám před březnem 2020 lze sledovat u rodičů všech věkových skupin, tedy těch, kteří mají děti v 1.-3. třídě, 5.-7. třídě a 9. třídě.

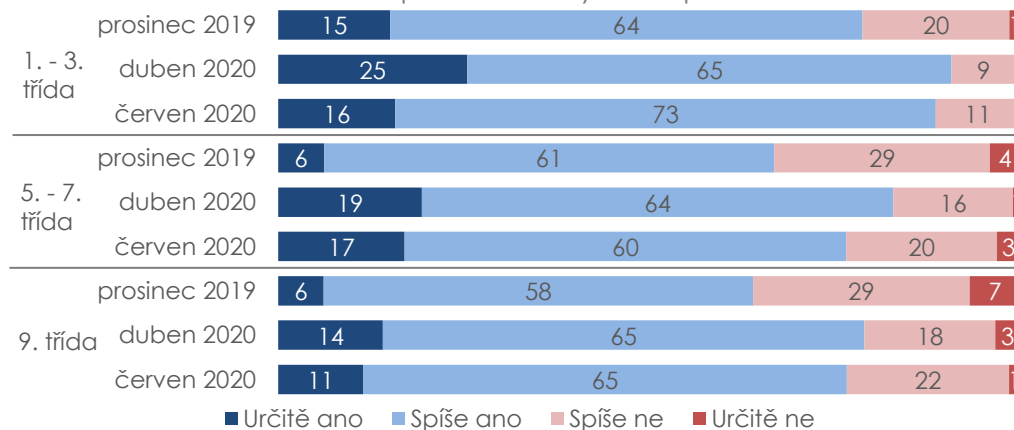
Jelikož změny v názorech se mohou přetavit v rozhodnutí, která mohou zásadně ovlivnit životní dráhy dětí jako je výběr školy nebo finanční a časové investice do vzdělávání dětí, zkoumáme dále možná vysvětlení těchto posunů. A to 1) vliv obnovení fyzické výuky a 2) přístup učitelů a školy. V další vlně, která je plánovaná na konec září, budeme moct sledovat u žáků, kteří skončili 9. třídu, jestli se změny v názorech projeví na výběru střední školy.

Řekl/a byste, že úroveň našeho základního školství je celkově dobrá?

Podíl respondentů s danou odpovědí

Dělení podle věkových skupin

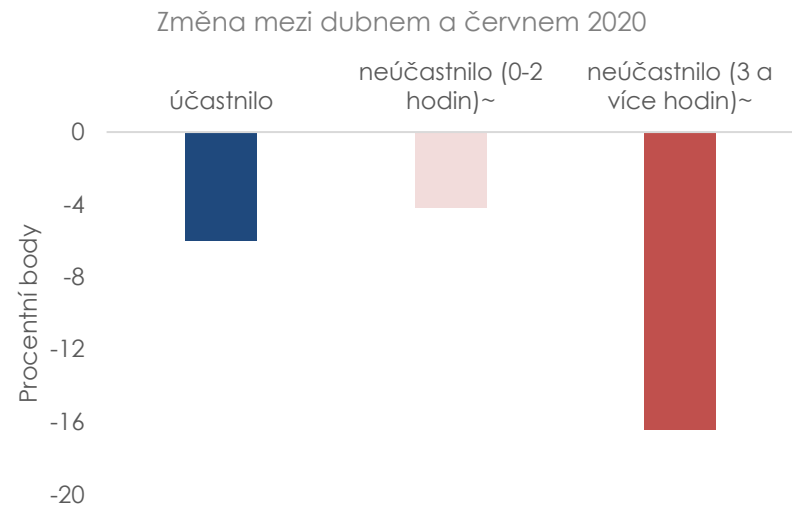
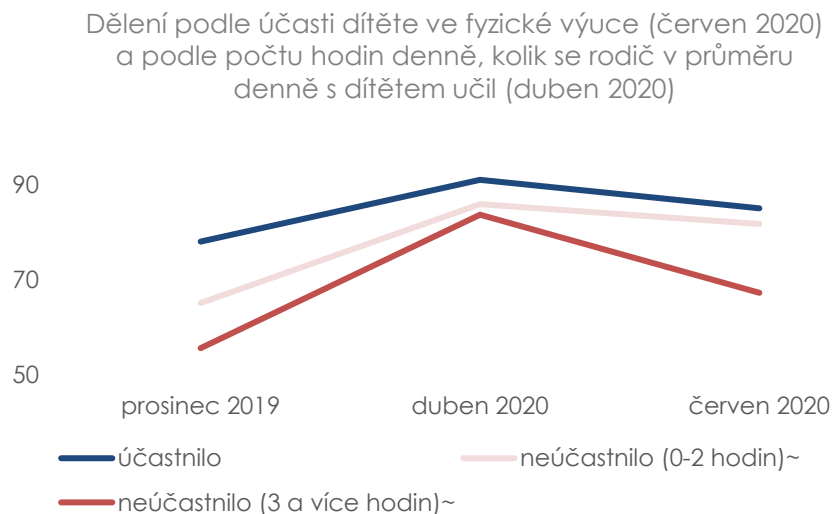

Největší pokles v hodnocení školství nastal u rodičů, kteří s dětmi tráví hodně času učení, a které se v červnu neúčastnily fyzické výuky

Změnu názorů mezi dubnem a červnem mohla ovlivnit řada faktorů, ale zásadní z pohledu vzdělávání na dálku bylo postupné obnovení fyzické výuky. Té se alespoň jeden den účastnilo 78 % dětí rodičů v tomto šetření. Odpovědi jsme kromě účasti na fyzické výuce rozdělili podle průměrného množství hodin denně, kolik museli rodiče s dětmi trávit učením během vzdělávání na dálku (0-2 hodiny nebo 3 a více hodin).

Výsledky ukazují, že mezi prosincem 2019 a dubnem 2020 došlo k nárůstu u všech skupin na hodnoty blíží se 90 % spokojenosti se základním školstvím. Mezi dubnem a červnem 2020 ale došlo k násobně většímu poklesu u rodičů, kteří trávili s dětmi 3 a více hodin denně učením a jejichž dítě se nevrátilo do fyzické výuky. Tato situace mohla vést k pocitům únavy ze strany rodičů, případně frustraci z důvodu neobnovení fyzické výuky a přístupu školy.

Řekl/a byste, že úroveň našeho základního školství je celkově dobrá? Podíl respondentů s odpovědí „Určitě ano“ nebo „Spíše ano“

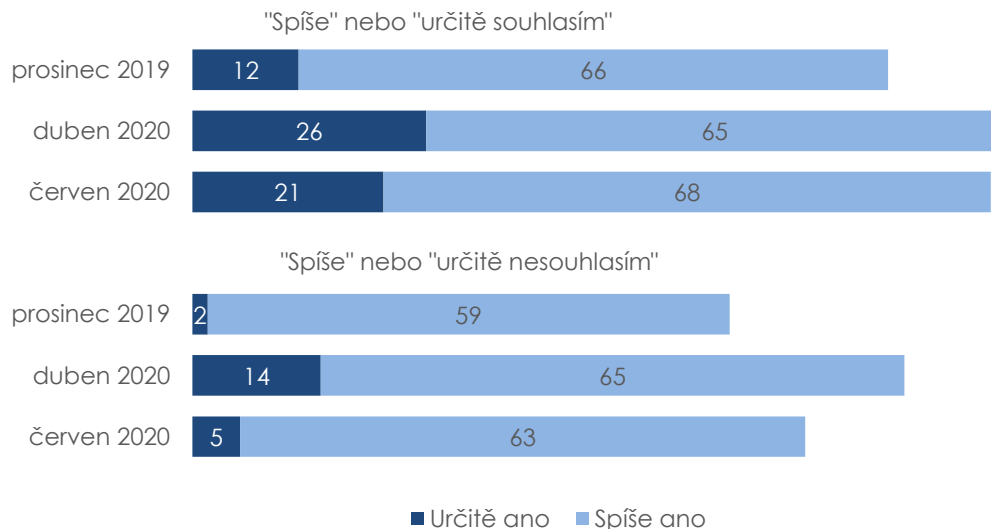
Vliv na celkové hodnocení kvality školství rodiči má hodnocení náročnosti a kvality práce učitelů

Možný vliv školy na názory ohledně úrovně základního školství se dá odhadovat i z odpovědí rodičů na otázku, jestli poznali během vzdělávání na dálku, že je práce učitelů náročnější, než si mysleli.

Pokles mezi dubnem a červnem je prominentní mezi rodiči, kteří si nemyslí, že je práce učitelů náročnější, než si mysleli (pokles statisticky významný na 5% hladině významnosti při spojení odpovědí „Určitě ano“ a „Spíše ano“). To naznačuje, že po prvních měsících pandemie se začala silněji projevovat nespokojenost některých rodičů s prací učitelů a škol, která ovlivnila obecné názory na vzdělávání. Učitelé, jako přímé a často jediné kontakty školy s rodinou, se z tohoto výsledku zdají být důležití pro vnímání kvality vzdělávání. Pozici učitele v systému zkoumáme ještě v dalších částech tohoto reportu.

Řekl/a byste, že uroveň našeho základního školství je celkově dobrá?

Poznal jsem, že práce učitelů je náročnější

Kontakt

Autoři reportu:

Václav Korbek – vaclav.korbek@cerge-ei.cz

Daniel Prokop – daniel.prokop@paqresearch.cz

Spolupráce:

Tento report zpracoval Václav Korbek (IDEA a PAQ), Michal Kunc (PAQ) a Daniel Prokop (PAQ Research).

Vedení výzkumu, analýzy

Analýzy a zpracování dat

Sběr dat na panelu ČNP

Design první vlny šetření, konzultace obsahu dalších vln

Financování projektu

Deskriptivní charakteristiky vzorku

Proměnná	Kategorie	Hodnota po vážení	Proměnná	Kategorie	Hodnota po vážení
Respondent	Žena	56%	Účast ve fyzické výuce (červen 2020)	Ano	78%
	Muž	44%		Ne	22%
Průměrný věk		42	Průměrný počet hodin denně strávených učením s dítětem (duben 2020)	Průměr	2,17
Region	Praha	12%		Rekód	
	Ústecký + KV	11%	0-2	62%	
	Zbytek Čech	35%	3 a více	38%	
	Jižní a střední Morava	30%	Rekód		
	MSZ kraj	12%	Určitě nebo spíše souhlasím	63%	
Vzdělání rodiče	Základní bez vyučení	4%	Názory rodičů k výuce	Určitě nebo spíše nesouhlasím	37%
	Vyučen(a) bez maturity	24%		Rekód	
	Středoškolské s maturitou	38%		Určitě nebo spíše souhlasím	84%
	Vysokoškolské	34%		Určitě nebo spíše nesouhlasím	16%
Stupeň vzdělání	1. stupeň	53%	Lépe jsem poznal/a schopnosti mého dítěte (červen 2020)		
	2. stupeň	42%			
	Víceletá gymnázia	5%			
Zřizovatel	Veřejný zřizovatel	95%			
	Soukromý a církevní zřizovatel	5%			

Pozorování N1 = 582, N2 = 849, N3 = 741, N4 = 571